

**The Great Story and the Great Commission:
Participating in the Biblical Drama of Mission**
Wright, Christopher J. H.
Grand Rapids: Baker, 2023
xiv + 156 sider

Anmeldt av Sigurd Grindheim

Christopher Wright, tør være kjent for leserne av Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap. Blant hans mer enn 30 bøker finner vi *The Mission of God* (2006), som gjerne nevnes sammen med David Bosch's *Transforming Mission* som et av standardverkene innenfor missiologien. Han var også hovedarkitekten bak Cape Town-erklæringen som ble tiltrådt ved Lausanne-bevegelsens tredje møte i 2009. For tiden er han leder for Langham International Partnerships internasjonale virksomhet.

I denne boken på litt over 150 sider gir han en lettfattelig og gjennomtenkt oversikt over sin forståelse av hva Bibelen er og av hva misjon er. Boken ble til på bakgrunn av tre gjesteforelesninger som Wright holdt ved Acadia Divinity College i Canada, og Wrights egenskaper som en engasjerende formidler gjør boken inspirerende å lese. Med sine grundige kunnskaper og omfattende, kristne erfaring gir han tankevekkende forklaringer på mange viktige bibelsteder og hjelper leseren til å se dem i den store sammenhengen.

Wright insisterer på at Bibelen i sin helhet skal leses som én sammenhengende, stor fortelling (kapittel 1), en fortelling som kan sammenfattes som skapelse, fall, forløsning og framtidshåp (s. 3). Wright foretrekker imidlertid å beskrive Bibelen som et drama i sju akter: skapelse, opprør, løfte, Kristus, misjon, dom og ny skapelse (kapittel 2).

Et sentralt poeng for Wright er at vi må se oss selv som deltagere i dette dramaet (kapittel 3). Her har han viktige ting å si om at Bibelen ikke skal anvendes på vårt liv, men at vi skal orientere vårt liv ut fra Bibelen og se på oss selv som en del av denne fortellingen (s. 13). Problemet er at vi har andre fortellinger som vi har lært av samfunnet omkring oss og som vi er mer tilbøyelige til å identifisere oss med (s. 50).

På bakgrunn av dette synet på Bibelen utfolder Wright deretter sin forståelse av misjon. Ifølge hans definisjon handler misjon om at "Gud driver hele universets historie framover med en følelse av en guddommelig hensikt og et endelig mål, en Gud som også kaller og skaper et folk som deler denne guddommelige misjonen, et folk med en identitet og en rolle innenfor Guds plan" (s. xi). I motsetning til det man er vant med fra norske lærebøker tar ikke Wright utgangspunkt i betydningen av det latinske "missio" (sendelse), men i betydningen av det engelske "mission" (hensikt).

Slik det har blitt vanlig etter David Boschs innflytelsesrike verk, understreker Wright også at misjon er Guds misjon, og han poengterer at det ikke først og fremst

handler om vår oppgave, men om at vi deltar i Guds misjon (s. 66). Det er ikke tilfeldig at det bibelverset han hyppigst vender tilbake til, i tillegg til Misjonsbefalingen (Matt 28,18–20), er Ef 1,10: “Han ville fullføre sin frelsesplan i tidens fylde: å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord i ham.”

I tilknytning til Lambeth-konferansens uttalelse fra 1984 identifiserer Wright fem kjennetegn ved Guds misjon, og disse fem organiserer han i tre kategorier: 1) menighetsbygging, som består av evangelisering og opplæring, 2) tjeneste for samfunnet, som består av barmhjertighetsgjerninger og arbeid for rettferdighet og 3) omsorg for skaperverket (kapittel 4).

Selv om han opererer med en vid forståelse av misjon, er Wright tydelig på at alt som kalles misjon ikke skal forstås på samme plan. Han bruker bildet av et hjul, og sammenligner navet med evangeliet. Det er evangeliet som holder alle de forskjellige elementene sammen (s. 81).

Kapitlene 5–8 inneholder den bibelske begrunnelsen for de tre kategoriene, der to kapitler er viet til den siste kategorien. Her får Wright fint fram at omsorg for skaperverket henger sammen med troen på Guds skapelse av verden som god og på håpet om at han i fullkommengjørelsen vil la den samme verden gå gjennom en nyskapelse.

Som skapt i Guds bilde har menneskene fått mandat til herske og tjene som konger og prester på jorden. Når de tar vare på skaperverket, oppfyller de dette kallet, samtidig som de foregriper den rollen de vil ha som konger og prester i den nye skapelsen (s. 139).

Med sitt syn på Bibelen som én sammenhengende, stor fortelling føyer Wright seg inn i en rekke av evangelikale bibelforskere. Jeg mistenker at denne trenden delvis må forstås som en del av motreaksjonene på Rudolf Bultmanns påstand om at historien ikke har noen betydning for teologien.

Jeg forstår motreaksjonene, men oppfatter at de har gått for langt. Når den ene forskeren etter den andre understreker at Bibelen er en fortelling (og ikke et systematisk teologisk verk, for eksempel), føles det mer og mer som en annen fortelling, nemlig Keiserens nye klær.

Hvis noen vil ta seg tid til å stoppe og spørre om det virkelig er slik, ligger svaret i dagen. For Bibelens 66 bøker utgjør vitterlig ikke én sammenhengende fortelling. Fortellingen som man viser til, enten man foretrekker fire eller sju akter, lar seg raskt oppsummere. Den er ikke uvesentlig; den utgjør hjerteslaget i Bibelens organisme. Den ligger som en forutsetning for alt som sies i Bibelen. Noen ganger alluderes det til den. Noen ganger gjenfortelles den i sin helhet eller i enkelte deler.

Men den foreligger ikke som en sammenhengende historie som strekker seg fra Bibelens begynnelse til dens slutt. De såkalte poetiske skriftene i Det gamle testamente og Bibelens mest leste bok, Salmene, lar seg ikke føye inn i noe narrativt mønster. Det samme kan sies om brevitteraturen i Det nye testamente.

Wright er selvfølgelig klar over dette, og hans forsøk på å forklare blir etter hvert ganske søkt. Når han gjennomgår Det gamle testamente, er det bare henvisningene til 1 og 2 Mosebok som utgjør en del av en fortelling (skapelse og forløsning), mens Wright omtaler resten av Det gamle testamente på basis av hvilken genre (narrativ, tekster fra eksilet og etter eksilet, visdom, tilbedelse og profeti) de forskjellige bøkene tilhører (s. 7–8). Senere understreker han viktigheten av at vi leser oss selv inn i fortellingen, ikke på et bestemt stadium av den, men på alle stadiene (s. 40).

Alt dette viser at fortellingen om skapelse og forløsning er helt grunnleggende for forståelsen av Bibelen, men vi forstår ikke Bibelen bedre hvis vi tenker på den som én sammenhengende fortelling. Snarere tvert imot. Bibelen er snarere å forstå med utgangspunkt i en metafor fra musikkens verden, som et tema med variasjoner.

Bibelen inneholder mange fortellinger. Blant dem finner vi Jesu lignelser, som vi kan lese som illustrasjoner på den store fortellingen. Den inneholder også mange tekster som ikke er fortellinger, men som forklarer og tolker den store fortellingen.

Når det gjelder forståelsen av hva misjon er, handler dette om et ord som ikke finnes i Bibelen, og hver enkelt forsker står i prinsippet fritt til å definere begrepet slik en finner det formålstjenlig. Med Wrights definisjon blir alt misjon, og gevinsten av dette er at han klarer å vise hvordan evangelisk arbeid, gode gjerninger og omsorg for skaperverket hører organisk sammen. Samtidig understreker han at han ikke vil nedtone viktigheten av at kirken sender misjonærer til de områdene der Jesu navn ikke er kjent, og han understreker at det er nødvendig å drive evangelisering og menighetsplanting både nasjonalt og internasjonalt (s. 145).

Jeg stiller meg likevel tvilende til om det er hensiktsmessig å bruke en så vidtfaavnende definisjon av misjon. Selv ville jeg nok holdt meg tettere til det Jesus løfter fram i Misjonsbefalingen. Wright bruker en del tid på å vise at hans omfattende forståelse av misjon springer direkte ut av Misjonsbefalingen, men det fordrer en slags “maksimalistisk” eksegesi, der omsorg for skaperverket ligger implisitt i Jesu henvisning til himmelen og jorden (s. 109).

En slik form for eksegesi mister fokuset på det som er poenget med Misjonsbefalingen. På gresk inneholder den ett verb i imperativ (“gjør disipler”) og tre partisipper som forklarer hvordan budet skal oppfylles (“gående”, “døpende” og “lærende”). Det sentrale oppdraget er å gjøre alle folkeslag til disipler. Dette gjør det nødvendig å gå ut i all verden. Derfor er det nærliggende å forstå misjon ut fra at det dreier seg om disiplenes grenseoverskridende oppdrag og at misjon består i å lede mennesker til å bli Jesu etterfølgere.

Derfor ville jeg foretrekke å kalle denne boken for noe annet enn en bok om misjon. Den fremstår helst som en bok om “alt det Gud har kalt og skapt kirken for”, slik Wright ved en anledning selv beskriver sitt emne (s. 145). Som en slik innføring kan boken varmt anbefales til alle interesserte.